

hlížely kdysi městské ulice, jak kvetla a zanikala městská řemesla, sláva starých formanů a formanek, jaká byla láce či drahota živobytí, jaké pohromy a kdy postihly město, jak rostl v místě průmysl a jak se zvedala kulturní úroveň obyvatelstva. Dozvěděl jsem se tak i o mnohých jiných věcech.

Měl vše v hlavě, ale s neúspěchem jsem se setkával při žádosti, aby to písemně zpracoval. Vždy mi říkal: „Nemám k tomu potřebné trpělivosti. Stáří doléhá. U psaní nevydržím a přemýšlení mě velmi unavuje. Ptejte se, já Vám budu odpovídat, dělejte si při tom poznámky a zpracujte si to potom po svém.“

A tak na podkladě záznamů jeho, mých a jiných pamětí, jakož i některých zápisů p. Josefa Hajniše vznikly v minulém desetiletí moje dvě souborné práce:

Starý Vamberk devadesátých let minulého století a Dvanáct povídek z Krajčářova.

Z toho všeho je patrné, jak je důležitá kronikářská práce a záznamy o vyprávění starých pamětníků. Dobrá věc nezapadne. Dříve či později se jí někdo ujme a odborně a stylisticky zpracuje v přijatelnou formu pro tisk a veřejnost.

Ne každý je dobrým kronikářem. Musí mít lásku k rodině, pravdivý poměr a úctu k jeho historii, vrozenou inteligenci a velkou trpělivost a obětavost.

Oba uvedení vamberečtí rodáci všechny tyto vlastnosti měli, a proto jejich práce nebude zapomenuta.

BOHUMIL PAVEL

Narodila se
14. 2. 1891
v Malé Čermné,
zemřela
17. 5. 1971
v Olešnici
v Orlických
horách.

DVĚ SETKÁNÍ S BÁSNÍŘKOU

Bylo to v roce 1957. Přišla do nemocnice na operaci. Skromná, tichá, nenáročná, nevyžadovala pro sebe žádné ohledy ani výjimky, její známí a přátelé neintervenovali. Byla za vše vděčná, z každé samozřejmé pozornosti nebo úsluhy se dětinsky radovala. Zprvu jsme ani nevěděli,

koho mezi sebou máme. Prostá starší venkovská žena, řekl bys na první pohled. Její neobyčejná duševní svěžest, radostný zájem o všechno, vrozená inteligence, hromada knih na stůlku u postele dávaly však tušit, že to není běžný typ člověka.

Rázem si získala všechny své spolupacienty na pokoji, měla brzy obdiv i lásku sester, lékaři se pyšnili, že pečují o básníčku a spisovatelku.

Operace nebyla těžká, léčení netrvalo dlouho. Brzy se vracela do svého domova, do skromného domku tam pod strání u potoka, do klidu, který potřebovala pro svoji tvůrčí práci. Její umění rozdávalo radost velkým i malým. Odtud vyšla její sbírka básní „Slunečný den“. Tady pod Vrchmezím, kde často temné mraky plouží svými břichy po hřebenech a kde bouřivá silná víchra „Polák“, že nelze ani na zápraží vyjít, se rodily úsměvné verše vyjadřující radostnou pohodu prostého člověka.

Svým ošetřovatelkám za jejich péči se bohatě odměnila básní, kterou věnovala jejich obětavým rukám:

Jsou ruce sester bílé,
jako je závěj měkká
a všechnu něhu dají
jen lásce pro člověka.

Je na nich samet růží,
když hladí horké čelo,
pod nimi bolest tichne,
aby zas ozdravělo.

Jako ruce maminčiny
jsou vaše bílé dlaně,
za vaši všecku lásku
s vděkem myslím na ně.

Pak jsme se léta neviděli. Vzpomínka však nezapadla. Přihlásila se často, když jsem poslouchal z rozhlasu dramtizaci jejich pohádek. Hrají je vynikající herci, mají svoji scénickou hudbu. Jaká radost pro autorku, jejíž dílo se stalo tak blízké dětským srdcím...

A pak jsem se jednou vypravil za ní se svojí literární prvotinou. Chtěl jsem, aby ji přečetla, posoudila, poradila... Našel jsem ji po těžké nemoci. Křehká a zesláblá chorobou, hubené průsvitné ruce, oči však živé a jiskrné jako tenkrát. Omlouval jsem se, že jsem přišel nevhod. Odmítala tyto ohledy. Přečetla pečlivě dílko, vytkla chyby, pochválila, co bylo dobré. Pak přinesla svůj „Slunečný den“ a vepsala věnování k povzbuzení.

Ano, tak jsem poznal spisovatelku vyrostlou z lidu kladského pomezí — Františku Semerákovou. Básnířka-tkadlena, která dovedla tkáti nejen tenkou přízi, ale při vši životní dřině a práci pro rodinu dokázala utkat v naší materštině ne jeden mistrovský kus, na němž není kazu a který snese přísnou kritiku povolaných „faktorů“.

Dne 14. února 1971 se dožila osmdesátky. Přáli jsme jí, aby tkadleny jejího životního vlákna Klóthó a Lachesis ještě dlouho a šetrně rozpřádaly přadeno jejího záslužného života. Jejich úradek však byl jiný. Dne 17. května 1971 rozhodly se nit jejího života přestříhnout...

VILÉM SEMERÁK

Pozn. red.: Autor, ač stejného jména, není v příbuzenském vztahu k zemřelé spisovatelce.

Čestmír
Brandejs

Oldřich Králík pětadesátiletý

Oldřich Králík, profesor University Palackého v Olomouci, se 9. června 1972 dožil významného životního jubilea, šedesátých pátých narozenin. Jsou jistě povolanější odborné časopisy i lidé, aby zhodnotili dosavadní práci tohoto vědce, její přínos pro českou moderní literární vědu. Ale i přesto si dovoluujeme zde v severovýchodních Čechách v našem sborníku připomenout toto výročí. Často totiž můžeme profesora Králíka potkat v okolí Nového Města nad Metují, kde v kruhu svých nejbližších tráví chvíle odpočinku. Zná okolí Nového Města lépe než většina místních občanů. Proto je namístě si připomenout něco ze života tohoto asimilovaného Východočecha, projít se aspoň částí jeho tvorby.

Profesor Oldřich Králík se narodil 9. června 1907 v Kroměříži. Klasické gymnasium vystudoval v letech 1917 až 1925 ve svém rodišti. Po maturitě odchází na filosofickou fakultu do moravské metropole, do Brna, kde studoval češtinu a latinu. Roku 1931 získává doktorát. Po prezenční vojenské službě působil třináct let (od března 1933) jako středoškolský profesor na několika místech (v Pří-